

# РЕШЕНИЕ

№ 6174

гр. София, 21.02.2025 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XX КАСАЦИОНЕН  
СЪСТАВ**, в публично заседание на 24.01.2025 г. в следния състав:

**ПРЕДСЕДАТЕЛ: Красимира Милачкова**

**ЧЛЕНОВЕ: Боряна Бороджиева  
Мариана Маркова**

при участието на секретаря Розалия Радева и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **9590** по описа за **2024** година докладвано от съдия Красимира Милачкова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.38 от Закона за висшето образование (ЗВО) във вр. с чл.185 – 196 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Производството е образувано по искане на П. В. Й. за обявяване нищожността на чл.89, ал.3, т.1-4 от Правилника за учебната дейност на Университета за национално и световно стопанство (УНСС), приет с решение на Академичния съвет (АС) на УНСС № 4/10.11.2021г. Ответникът чрез процесуалния си представител оспорва жалбата като неоснователна. Прокурорът намира, че искането е неоснователно.

Административен съд София-град, XX касационен състав, като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема следното от фактическа и правна страна.

Искането е допустимо, като подадено от активно легитимирано лице и неограничено със срок съгласно чл.149, ал.5 АПК срещу акт, който подлежи на оспорване, по изложените по-долу съображения. Разгледано по същество, искането е неоснователно. Правилникът за учебната дейност на УНСС (ПУДУНСС) представлява нормативен административен акт съобразно определението на чл.75, ал.1 АПК. Той се явява подзаконов административен акт, издаден на основание чл.37 ЗВО, съгласно който всички въпроси на устройството и дейността на висшето училище, неуредени в закона, се регламентират с Правилника за дейността на висшето училище. Този Правилник има неопределен и неограничен брой адресати и той се издава по

прилагането на ЗВО, което е следващ признак на нормативния административен акт, посочен в чл.75, ал.2 АПК.

Жалбоподателят се явява адресат на разпоредбите от процесния Правилник, чието обявяване на нищожност е предмет на разглеждане в случая. С представената заповед № 1181/21.04.2021г. на ректора на УНСС той е зачислен в редовна докторантура в същия университет. Впоследствие издадената заповед № 1741/25.06.2024г. на ректора на УНСС за отчисляване на същия докторант без право на защита на дисертационен труд е била обжалвана в срок и отменена с представеното решение № 3233/17.10.2024г. по адм. д. № 553/2024г. на Административен съд Велико Търново. Не се установява и не се твърди това решение да е било отменено. Поради това, заповедта за отчисляване на докторанта не е влязла в сила до момента и жалбоподателят има качеството докторант, а съответно – адресат на оспорените разпоредби, който има правен интерес от оспорването. Както беше посочено по-горе, последното не е ограничено със срок в хипотезата на чл.149, ал.5 във вр. с чл.196 АПК.

Правилникът за учебната дейност на УНСС е приет с решение на АС на УНСС № 4 от 10.11.2021 г. Видно от представения протокол от заседанието, проведено на посочената дата (л.189-190 от делото), по предложение на ректора по т.3 е приет дневен ред, т.2 от който гласи: „Приемане на ПУДУНСС“. Решението е отразено по т. 4 от протокола, като е гласувано единодушно от членовете на АС. Съгласно т.2 от Тълкувателно решение № 3/25.07.2023 г. по т. д. № 5/2022 г., ОСС, I и II колегия на Върховния административен съд, „В производството по раздел III на Административнопроцесуалния кодекс „Оспорване на подзаконови нормативни актове“, включително и при оспорване по реда на чл. 45, ал. 8 и/или ал. 11 от Закона за местното самоуправление и местната администрация на решение на общински съвет, с което се приема подзаконов нормативен акт, предмет на делото пред компетентния съд е подзаконовият нормативен акт“. В случая, предмет на съдебен контрол е валидността на разпоредбите на чл.89, ал.3, т.1-4 ПУДУНСС, които гласят, както следва: „Докторантите се отчисляват без право на защита на дисертационен труд и преди да е изтекъл срокът на обучение:

1. при една отрицателна годишна атестация и изрично решение за отчисляване от факултетния съвет, по предложение на катедрения съвет на обучаващата катедра;
  2. при две отрицателни годишни атестации;
  3. при уронване на престижа и доброто име на УНСС и за непристойно поведение;
  4. при закъснение повече от три месеца при плащане на годишната такса за обучение“.
- Трайно и безпротиворечиво е възприето в теорията и съдебната практика, че нищожен е акт, засегнат от толкова тежък порок, че не може да произведе целените от него правни последици; липсата на компетентност у издателя на акта винаги има за правна последица нищожност на издадения от него акт – така, в мотивите на решение № 11100/17.10.2024 г. по адм. д. № 4294/2024 г. на ВАС, VIII отделение.

Съгласно чл.30, ал.1, т.14 ЗВО, АС е орган за ръководство на учебната и научната дейност на висшето училище, който приема правилници за определени учебни, научни, творчески или научно-производствени дейности на висшето училище. Това му правомощие е израз на академичното самоуправление, прогласен в чл.21, ал.1, т.2 ЗВО: право на висшето училище е да урежда устройството и дейността си в собствени правилници в съответствие с този закон. Академичното самоуправление е част от академичната автономия, върху която е основана дейността на висшите училища –

чл.19, ал.1 и ал.3 ЗВО. Следователно, процесните разпоредби като част от ПУДУНСС са приети от компетентен за това орган.

Не се установяват обстоятелства, годни да обосноват извод, че същите разпоредби противоречат на материалния закон. Не е налице соченото от жалбоподателя противоречие между тези разпоредби и чл.74 ЗВО. Действително, последният не предвижда възможност за отстраняване на докторант безсрочно. Текстът му гласи, както следва - ал.1: „Студент, докторант или специализант се отписва при: 1. успешно завършване курса на обучение; 2. напускане или преместване“; ал.2: „Студент, докторант или специализант се отстранява от висшето училище за определен срок при: 1. предоставяне на неверни данни, въз основа на които е приет във висшето училище, или подправяне на документи за студентското му положение; 2. системно неизпълнение на задълженията си по учебния план или правилниците на висшето училище; 3. осъждане на лишаване от свобода за извършено умишлено престъпление от общ характер“. Така уредените хипотези са неотносими към предмета на разпоредбите, чиято валидност е оспорена в случая. Съгласно изричния текст на чл.8, ал.1 от Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), обучението на докторантите се осъществява по план при условията и по реда на ЗВО и правилника на съответното висше училище. Систематичното тълкуване в съответствие с целите на посочените нормативни актове съобразно чл.46, ал.1 от Закона за нормативните актове налага извода, че уредбата на условията за възникване, съществуване и прекратяване на правоотношението между докторанта и висшето училище попадат в пределите на академичната автономия на последното. Съответно, компетентният да приеме решение относно съдържанието на тези условия орган – в случая, АС, разполага със свобода на преценка, какви да са тези условия. Доколкото тези условия не противоречат на закона, извън предмета на съдебния контрол е тяхната целесъобразност – чл.145, ал.1 АПК. В тази връзка следва да се отбележи и, че автономията е сред принципите за придобиване на научните степени – чл.2, ал.2, т.1 ЗРАСРБ. Оспорените в случая разпоредби на ПУДУНСС не противоречат на законови такива и са в съответствие с целта, прогласена в чл.6, ал.5 ЗВО за качество на образованието и академичния състав.

По изложените съображения съдът в настоящия състав намира, че оспорените разпоредби на ПУДУНСС не са нищожни. С оглед изхода на делото и на основание чл.143, ал.3 АПК следва да бъде уважено искането на ответника за юрисконсултско възнаграждение. Последното съдът определя на 100 лева съобразно чл.24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, издадена на основание чл.37, ал.1 от Закона за правната помощ. Сумата е дължима на УНСС, който е юридическо лице съгласно чл.6, ал.1 ЗВО.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 АПК, съдът

#### РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ искането на П. В. Й., с ЕГН [ЕГН], за обявяване нищожността на чл.89, ал.3, т.1-4 от Правилника за учебната дейност на Университета за национално и световно стопанство, приет с решение № 4/10.11.2021г. на Академичния съвет на Университета за национално и световно стопанство.

ОСЪЖДА П. В. Й., с ЕГН [ЕГН], да заплати на Университета за национално и световно стопанство сумата 100 (сто) лева – юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на касационно оспорване в 14-дневен срок от съобщаването му, пред Върховния административен съд.

Председател:

Членове: 1.

2.